

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 2150/2005**z dnia 23 grudnia 2005 r.****ustanawiające wspólne zasady elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 551/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. w sprawie organizacji i użytkowania przestrzeni powietrznej w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 7 ust. 3,uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 549/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. ustanawiające ramy tworzenia Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej (rozporządzenie ramowe) ⁽²⁾, w szczególności jego art. 8 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Elastyczne użytkowanie przestrzeni powietrznej jest koncepcją zarządzania przestrzenią powietrzną, opisaną przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) i rozwiniętą przez Europejską Organizację Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (Eurocontrol), zgodnie z którą przestrzeń powietrzna nie powinna być uznawana za czysto cywilną lub wojskową, ale raczej postrzegana jako kontinuum, w którym potrzeby wszystkich użytkowników powinny być zaspakajane w największym możliwym stopniu.
- (2) Zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 549/2004 Eurocontrol została upoważniona do wspomaganie Komisji przy opracowywaniu przepisów wykonawczych w dziedzinie elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej. Niniejsze rozporządzenie w pełni uwzględnia wynikające z tego upoważnienia sprawozdanie z dnia 30 grudnia 2004 r. wydane przez Eurocontrol.
- (3) Niniejsze rozporządzenie nie obejmuje wojskowych operacji i szkoleń, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 549/2004.
- (4) W oświadczeniu na temat kwestii wojskowych odnoszących się do Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej ⁽³⁾ Państwa Członkowskie zobowiązały się do współpracy uwzględniającej krajowe wymogi wojskowe w celu zapewnienia pełnego i jednolitego stosowania koncepcji elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej we wszystkich Państwach Członkowskich przez wszystkich użytkowników przestrzeni powietrznej.
- (5) W sprawozdaniu wydanym wspólnie przez Jednostkę Przeglądu Efektywności Eurocontrol i agencję Eurocontrol w październiku 2001 r. stwierdza się, że aktualne

stosowanie koncepcji elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej w Europie wymaga jeszcze wielu usprawnień. Należy więc teraz przyjąć wspólne zasady umożliwiające wprowadzenie tych usprawnień.

- (6) Koncepcja elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej obejmuje również przestrzeń nad pełnymi morzami. Stosowanie tej koncepcji nie powinno więc naruszać praw i obowiązków Państw Członkowskich w ramach Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym (Konwencja z Chicago) z 7 grudnia 1944 r. i jej załączników ani Konwencji ONZ z 1982 r. o prawie morskim.
- (7) Pewne działania wymagają zarezerwowania na czas określony pewnej części przestrzeni powietrznej do wyłącznego lub szczególnego użytku, ze względu na charakterystykę profilu lotu lub niebezpieczne właściwości oraz potrzebę bezpiecznego i skutecznego odseparowania od pozostałego ruchu lotniczego.
- (8) Skuteczne i zharmonizowane stosowanie elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej w całej Wspólnocie wymaga jasnych i spójnych zasad koordynacji cywilno-wojskowej, która powinna uwzględniać potrzeby wszystkich użytkowników i charakter ich różnorodnych działań.
- (9) Skuteczne procedury koordynacji cywilno-wojskowej powinny być oparte na zasadach i standardach zapewniających efektywne korzystanie z przestrzeni powietrznej przez wszystkich użytkowników.
- (10) Przy stosowaniu koncepcji elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej istotne jest wzmocnienie współpracy między sąsiadującymi Państwami Członkowskimi oraz uwzględnienie operacji po obu stronach granicy państwa.
- (11) Różnice w organizacji współpracy cywilno-wojskowej w Wspólnocie ograniczają jednolite i terminowe zarządzanie przestrzenią powietrzną. Dlatego też konieczne jest określenie osób i/lub organizacji odpowiedzialnych za stosowanie koncepcji elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej w każdym Państwie Członkowskim. Informacje te należy udostępnić wszystkim Państwom Członkowskim.
- (12) Spójne procedury koordynacji cywilno-wojskowej i użytkowania wspólnej przestrzeni powietrznej sąkluczowym warunkiem ustanowienia funkcjonalnych bloków przestrzeni powietrznej, jak określono w rozporządzeniu (WE) nr 549/2004.

⁽¹⁾ Dz.U. L 96 z 31.3.2004, str. 20.⁽²⁾ Dz.U. L 96 z 31.3.2004, str. 1.⁽³⁾ Dz.U. L 96 z 31.3.2004, str. 9.

- (13) Elastyczne użytkowanie przestrzeni powietrznej odnosi się do zarządzania przestrzenią powietrzną na poziomach strategicznym, przedtaktycznym i taktycznym, które stanowią osobne lecz ściśle współzależne funkcje zarządzania i dlatego muszą być realizowane spójnie w celu zapewnienia efektywnego korzystania z przestrzeni powietrznej.
- (14) Opracowywane w ramach współpracy na poziomie europejskim programy zarządzania przestrzenią powietrzną powinny pozwolić na stopniowe osiągnięcie zgodności pomiędzy zarządzaniem przestrzenią powietrzną, zarządzaniem przepływem ruchu lotniczego i funkcjonowaniem służb ruchu lotniczego.
- (15) Jeżeli różnorodny ruch lotniczy ma miejsce w tej samej przestrzeni powietrznej ale przy zróżnicowanych wymaganiach, jego koordynacja powinna mieć na celu zarówno bezpieczną realizację lotów jak i optymalne wykorzystanie dostępnej przestrzeni powietrznej.
- (16) Dokładność informacji na temat statusu przestrzeni powietrznej i na temat konkretnych sytuacji w ruchu lotniczym oraz ich terminowe przekazywanie kontrolerom cywilnym i wojskowym mają bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo i sprawność operacji.
- (17) Przy zgłaszaniu lub aktualizacji planu lotu istotne znaczenie dla wszystkich zainteresowanych stron pragnących skorzystać z udostępnionych struktur przestrzeni powietrznej ma terminowy dostęp do aktualnych informacji na temat statusu tej przestrzeni.
- (18) Regularna ocena użytkowania przestrzeni powietrznej stanowi ważny sposób zwiększania zaufania między cywilnymi i wojskowymi służbami ruchu lotniczego oraz użytkownikami, a także jest istotnym narzędziem poprawy wyznaczania przestrzeni powietrznej i zarządzania nią.
- (19) Sprawozdanie roczne na temat stosowania elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej, określone w art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 551/2004, powinno zawierać istotne informacje zebrane w świetle pierwotnych celów i jedynie pod kątem lepszego spełniania wymagań użytkowników.
- (20) Powinien zostać przewidziany okres przejściowy na spełnienie wymogów w zakresie koordynacji pomiędzy cywilnymi a wojskowymi służbami ruchu lotniczego i/lub wojskowymi organami zarządzającymi.
- (21) Przewidziane w niniejszym rozporządzeniu środki są zgodne z opinią Komitetu ds. Jednolitej Przestrzeni Powietrznej, ustanowionego na mocy art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 549/2004,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie wzmacnia i harmonizuje stosowanie, w ramach Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej,

koncepcji elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej, o której mowa w art. 2 ust. 22 rozporządzenia (WE) nr 549/2004, w celu ułatwienia zarządzania przestrzenią powietrzną oraz zarządzania ruchem lotniczym w ramach wspólnej polityki transportowej.

W szczególności niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy mające zapewnić lepszą współpracę między cywilnymi i wojskowymi podmiotami odpowiedzialnymi za zarządzanie ruchem lotniczym, działającymi w przestrzeni powietrznej podlegającej Państwom Członkowskim.

Artykuł 2

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się definicje ustanowione rozporządzeniem (WE) nr 549/2004.

2. Poza definicjami, o których mowa w ust. 1, stosuje się następujące definicje:

- a) „komórka zarządzania przestrzenią powietrzną” („AMC”) oznacza komórkę odpowiedzialną za bieżące zarządzanie przestrzenią powietrzną podlegającą Państwu lub Państwom Członkowskim;
- b) „rezerwacja przestrzeni powietrznej” oznacza czasową rezerwację określonej części przestrzeni powietrznej dla wyłącznego lub szczególnego użytku przez określone kategorie użytkowników;
- c) „ograniczenie przestrzeni powietrznej” oznacza ograniczenie określonej części przestrzeni powietrznej, w której w określonych porach mogą mieć miejsce działania niebezpieczne dla lotu statku powietrznego („strefa niebezpieczna”); która znajduje się nad obszarami lądowymi lub wodami terytorialnymi państwa, gdzie lot statku powietrznego jest ograniczony zgodnie z określonymi warunkami („strefa ograniczona”); lub która znajduje się nad obszarami lądowymi lub wodami terytorialnymi państwa, gdzie lot statku powietrznego jest zakazany („strefa zakazana”);
- d) „struktura przestrzeni powietrznej” oznacza określoną część przestrzeni powietrznej wyznaczoną, aby zapewnić bezpieczne i optymalne operacje statku powietrznego;
- e) „organ służb ruchu lotniczego” („organ ATS”) oznacza organ cywilny lub wojskowy odpowiedzialny za zapewnienie służb ruchu lotniczego;
- f) „koordynacja cywilno-wojskowa” oznacza koordynację pomiędzy cywilnymi i wojskowymi podmiotami uprawnionymi do podejmowania decyzji i uzgadniania sposobu działania;
- g) „wojskowy organ zarządzający” oznacza każdy stacjonarny lub mobilny organ wojskowy kontrolujący wojskowy ruch lotniczy i/lub prowadzący inne działania, które ze względu na swój szczególny charakter mogą wymagać rezerwacji lub ograniczenia przestrzeni powietrznej;

- h) „przestrzeń powietrzna po obu stronach granicy państwa” oznacza przestrzeń powietrzną rozciągającą się ponad granicami państwowymi i/lub granicami rejonów informacji powietrznej;
- i) „planowany tor lotu” oznacza tor lotu i związane z nim dane opisujące planowaną trasę lotu do jego miejsca docelowego, wraz z ich bieżącą aktualizacją;
- j) „tor lotu” oznacza tor statku powietrznego w przestrzeni powietrznej określony w trzech wymiarach;
- k) „czas rzeczywisty” oznacza faktyczny czas wystąpienia procesu lub zdarzenia;
- l) „separacja” oznacza odległość pomiędzy statkami powietrznymi, poziomami lub liniami drogi;
- m) „użytkownicy” oznaczają cywilne lub wojskowe statki powietrzne operujące w powietrzu, jak również wszystkie inne jednostki wymagające przestrzeni powietrznej.

Artykuł 3

Zasady

Koncepcja elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej podlega następującym zasadom:

- a) koordynacja pomiędzy władzami cywilnymi i wojskowymi jest zorganizowana na strategicznym, przedtaktycznym i taktycznym poziomie zarządzania przestrzenią powietrzną poprzez zawieranie porozumień i określanie procedur mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa i pojemności przestrzeni powietrznej oraz poprawę wydajności i elastyczności operacji statków powietrznych;
- b) spójność pomiędzy zarządzaniem przestrzenią powietrzną, zarządzaniem przepływem ruchu lotniczego i funkcjonowaniem służb ruchu lotniczego jest ustanowiona i utrzymywana na trzech poziomach zarządzania przestrzenią powietrzną, wymienionych w lit. a), w celu zapewnienia, w interesie wszystkich użytkowników, skuteczności planowania, przydzielania i korzystania z przestrzeni powietrznej;
- c) rezerwacja przestrzeni powietrznej do wyłącznego lub szczególnego użytku przez określone kategorie użytkowników ma charakter tymczasowy, stosowana jest jedynie w ograniczonych przedziałach czasowych zgodnie z rzeczywistym wykorzystaniem i zwalniana zaraz po zakończeniu działania, które spowodowało jej zastosowanie;
- d) państwa Członkowskie rozwijają współpracę w celu skutecznego i spójnego stosowania koncepcji elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej nad granicami państwowymi i/lub granicami rejonów informacji powietrznej, w szczególności w zakresie działań po obu stronach granicy państwa, współpraca ta obejmuje wszystkie właściwe zagadnienia prawne, operacyjne i techniczne;
- e) organy służb ruchu lotniczego i użytkownicy optymalnie wykorzystują dostępną przestrzeń powietrzną;

Artykuł 4

Strategiczne zarządzanie przestrzenią powietrzną (poziom 1)

1. Państwa Członkowskie spełniają następujące zadania:
  - a) zapewnianie ogólnego stosowania koncepcji elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej na poziomie strategicznym, przedtaktycznym i taktycznym;
  - b) regularny przegląd wymagań użytkowników;
  - c) zatwierdzanie działań wymagających rezerwacji lub ograniczenia przestrzeni powietrznej;
  - d) definiowanie tymczasowych struktur przestrzeni powietrznej i dotyczących jej procedur w celu oferowania wielokrotnej rezerwacji przestrzeni powietrznej i wyboru tras;
  - e) ustanawianie kryteriów i procedur zapewniających tworzenie i stosowanie bocznych i pionowych granic przestrzeni powietrznej koniecznych dla uwzględnienia różnych wariantów torów lotu i krótkoterminowych zmian lotów;
  - f) ocena krajowych struktur przestrzeni powietrznej i sieci tras, mająca na celu planowanie elastycznych struktur przestrzeni powietrznej i dotyczących jej procedur;
  - g) definiowanie szczególnych warunków, w których odpowiedzialność za separowanie lotów cywilnych i wojskowych spoczywa na organach służb ruchu lotniczego lub wojskowych organach zarządzających;
  - h) rozwijanie użytkowania przestrzeni powietrznej po obu stronach granic sąsiadujących Państw Członkowskich, tam gdzie jest to konieczne ze względu na płynność ruchu i działania użytkowników;
  - i) koordynacja polityki zarządzania przestrzenią powietrzną z sąsiadującymi Państwami Członkowskimi w celu wspólnego użytkowania przestrzeni powietrznej nad granicami państwowymi i/lub granicami rejonów informacji powietrznej;
  - j) ustanawianie i udostępnianie struktur przestrzeni powietrznej użytkownikom w bliskiej współpracy i koordynacji z sąsiadującymi Państwami Członkowskimi, tam gdzie właściwe struktury przestrzeni powietrznej mają istotny wpływ na ruch nad granicami państwowymi lub granicami rejonów informacji powietrznej, z myślą o zapewnieniu optymalnego wykorzystania przestrzeni powietrznej wszystkim użytkownikom w całej Wspólnocie;
  - k) ustalenie z sąsiadującymi Państwami Członkowskimi jednolitych standardów dla separowania lotów cywilnych i wojskowych w trakcie działań po obu stronach granic;

- l) ustanowienie mechanizmów konsultacji pomiędzy osobami lub organizacjami, o których mowa w ust. 3, oraz wszystkimi stosownymi partnerami i organizacjami w celu zapewnienia należytego spełnienia wymagań użytkowników;
- m) ocena i przegląd procedur dotyczących przestrzeni powietrznej oraz funkcjonowania elastycznego użytkownika przestrzeni powietrznej;
- n) ustanowienie mechanizmów archiwizacji danych dotyczących wniosków, przydzielania i faktycznego użytkownika przestrzeni powietrznej, dla celów dalszej analizy i planowania.

Warunki, o których mowa w lit. g), są dokumentowane i uwzględniane w ocenie bezpieczeństwa, o której mowa w art. 7.

2. W Państwach Członkowskich, w których zarówno władze cywilne, jak i wojskowe są odpowiedzialne za zarządzanie przestrzenią powietrzną lub są w nie zaangażowane, zadania określone w ust. 1 są realizowane poprzez wspólne działania cywilno-wojskowe.

3. Państwa Członkowskie wskazują osoby lub organizacje odpowiedzialne za realizację zadań wymienionych w ust. 1 i zgłaszają je Komisji. Komisja prowadzi i publikuje listę wszystkich wskazanych osób i organizacji celem wzmocnienia współpracy pomiędzy Państwami Członkowskimi.

Artykuł 5

Przedtaktyczne zarządzanie przestrzenią powietrzną (poziom 2)

1. Państwa Członkowskie wyznaczają lub ustanawiają komórkę zarządzania przestrzenią powietrzną dla przydzielania przestrzeni powietrznej zgodnie z warunkami i procedurami określonymi w art. 4 ust. 1.

W Państwach Członkowskich, w których zarówno władze cywilne, jak i wojskowe są odpowiedzialne za zarządzanie przestrzenią powietrzną lub są w nie zaangażowane, komórka taka ma charakter wspólnej komórki cywilno-wojskowej.

2. Państwo lub Państwa Członkowskie mogą ustanowić wspólną komórkę zarządzania przestrzenią powietrzną.

3. Państwa Członkowskie zapewniają utworzenie odpowiednich systemów wsparcia umożliwiających komórce zarządzania przestrzenią powietrzną zarządzanie operacjami przydzielania tej przestrzeni oraz informowanie, w odpowiednim czasie, wszystkich zainteresowanych użytkowników, komórek zarządzania przestrzenią powietrzną, służb ruchu lotniczego i wszystkich właściwych partnerów i organizacji o dostępności przestrzeni powietrznej.

Artykuł 6

Taktyczne zarządzanie przestrzenią powietrzną (poziom 3)

1. Państwa Członkowskie zapewniają ustanowienie procedur koordynacji cywilno-wojskowej oraz środków komunikacji pomiędzy właściwymi organami służb ruchu lotniczego i wojskowymi organami zarządzającymi, pozwalających na

wzajemną wymianę danych na temat przestrzeni powietrznej, umożliwiającą w czasie rzeczywistym aktywację, dezaktywację lub zmianę przydziału przestrzeni powietrznej przydzielonej na poziomie przedtaktycznym.

2. Państwa Członkowskie zapewniają, aby właściwe wojskowe organy zarządzające i organy służb ruchu lotniczego wymieniały się, informacjami na temat wszystkich zmian planowanej aktywacji przestrzeni powietrznej w sposób terminowy i efektywny oraz aby powiadamiały wszystkich zainteresowanych użytkowników o aktualnej sytuacji w przestrzeni powietrznej.

3. Państwa Członkowskie zapewniają ustanowienie procedur koordynacji i utworzenie systemów wsparcia pomiędzy organami służb ruchu lotniczego i wojskowymi organami zarządzającymi w celu zapewnienia bezpieczeństwa przy zarządzaniu interakcjami pomiędzy lotami cywilnymi i wojskowymi.

4. Państwa Członkowskie zapewniają ustanowienie procedur koordynacji pomiędzy cywilnymi i wojskowymi organami służb ruchu lotniczego, tak aby umożliwić bezpośrednio przekazywanie właściwych informacji celem rozwiązania konkretnych sytuacji w ruchu lotniczym, kiedy kontrolerzy cywilni i wojskowi obsługują ruch lotniczy w tej samej przestrzeni powietrznej. Informacje te są udostępniane, szczególnie gdy wymagają tego względy bezpieczeństwa, cywilnym i wojskowym kontrolerom oraz wojskowym organom zarządzającym poprzez sprawną wymianę danych na temat lotów, zawierających pozycję i planowany tor lotu.

5. W przypadku działań po obu stronach granic Państwa Członkowskie zapewniają uzgodnienie pomiędzy cywilnymi i wojskowymi organami służb ruchu lotniczego i/lub wojskowymi organami zarządzającymi, których dotyczą te działania, wspólnego zbioru procedur zarządzania konkretnymi sytuacjami w ruchu lotniczym oraz usprawnienia zarządzania przestrzenią powietrzną w czasie rzeczywistym.

Artykuł 7

Ocena bezpieczeństwa

W celu utrzymania lub podniesienia istniejących poziomów bezpieczeństwa Państwa Członkowskie w ramach procesu zarządzania bezpieczeństwem zapewniają przeprowadzenie oceny bezpieczeństwa obejmującej identyfikację zagrożeń, ocenę i ograniczanie ryzyka, zanim wprowadzą jakiegokolwiek zmiany w elastycznym użytkowaniu przestrzeni powietrznej.

Artykuł 8

Sprawozdawczość

W sprawozdaniu rocznym na temat zastosowania elastycznego użytkownika przestrzeni powietrznej, określonym w art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 551/2004, Państwa Członkowskie przedstawiają zagadnienia wymienione w Załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 9

Kontrola zgodności

Państwa Członkowskie kontrolują zgodność z niniejszym rozporządzeniem za pomocą inspekcji, przeglądów i audytów bezpieczeństwa.

Artykuł 10

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 6 stosuje się 12 miesięcy po dacie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 23 grudnia 2005 r.

W imieniu Komisji,
Jacques BARROT
Wiceprzewodniczący

ZAŁĄCZNIK

LISTA WYMAGANYCH ELEMENTÓW SPRAWOZDANIA ROCZNEGO NA TEMAT STOSOWANIA ELASTYCZNEGO UŻYTKOWANIA PRZESTRZENI POWIETRZNEJ

- Ogólny opis krajowej organizacji i podziału odpowiedzialności na poziomie 1, poziomie 2 i poziomie 3 koncepcji elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej.
  - Ocena funkcjonowania porozumień, procedur i systemów wsparcia ustanowionych na poziomach strategicznego, przedtactycznego i taktycznego zarządzania przestrzenią powietrzną. Ocena ta jest przeprowadzana w odniesieniu do bezpieczeństwa, przepustowości przestrzeni powietrznej, efektywności oraz elastyczności operacji lotniczych wszystkich użytkowników.
  - Problemy, które pojawiły się w trakcie wdrażania niniejszego rozporządzenia, podjęte działania i potrzebne zmiany.
  - Wyniki krajowych inspekcji, przeglądów i audytów bezpieczeństwa.
  - Współpraca pomiędzy Państwami Członkowskimi w zakresie zarządzania przestrzenią powietrzną, a szczególnie tworzenia i zarządzania przestrzenią powietrzną i działaniami po obu stronach granic.
-